

UZASADNIENIE

Pozwem z 29 kwietnia 2020 roku (data prezentaty), zmodyfikowanym na rozprawie w dniu 13 stycznia 2021 roku K. K. działająca w imieniu małoletniej powódki M. K. (1), reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o podwyższenie alimentów na rzecz małoletniej powódki z kwoty po 2000 zł miesięcznie do kwoty po 2800 zł miesięcznie, a za okres od 1 kwietnia do 28 kwietnia 2020 roku – kwoty 800 zł, płatnych przez pozwanego M. K. (2), do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia w terminie płatności którejkolwiek z rat. (k. 4-9).

W odpowiedzi na pozew z 29 września 2020 roku (data prezentaty) pozwany M. K. (2) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (k. 94-116)

Sąd ustalił następujące fakty:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie VI Wydział Cywilny Rodzinny Odwoławczy z dnia 8 grudnia 2017 roku w sprawie o sygn. akt VI C 1305/14, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie I Wydział Cywilny z 11 kwietnia 2019 roku, w sprawie o sygn. akt I ACa 207/18 orzeczono rozwód związku małżeńskiego rodziców małoletniej. Obojgu rodzicom powierzono wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią, ustalając jej miejsce zamieszkania przy matce. Ustalono zakres kontaktów ojca z małoletnią oraz obciążono go udziałem w utrzymaniu małoletniej w wysokości 2000 zł miesięcznie (k. 741-743 akt VI C 1305/14).

Sytuacja stron była wówczas następująca:

Małoletnia M. K. (1) była pod opieką ortodonty. Chorowała na atopowe zapalenie skóry. Chodziła do prywatnej placówki edukacyjnej.

Przedstawicielka ustawowa zaliczyła wówczas do kosztów utrzymania małoletniej: wpisowe – 2000 zł (jednorazowo a marcu); kaucja – 1100 zł (jednorazowo w marcu); chesne – 1180 zł; świetlica – 180 zł; obiady – 168 zł; podręczniki – 245 zł (wrzesień); M. – 750 zł (wrzesień), tańce – 320 zł (wrzesień); joga – 30 zł za jedno zajęcia; tenis – 60 zł tygodniowo. Łączne na poczet zajęć dodatkowych matka wydatkowała kwotę 3 331, 22 zł, w tym: czynsz – 282,52 zł; energia elektryczna – 66,70 zł; Internet i TV – 50 zł; kredyt – 500 zł; paliwo – 100 zł; wyżywienie – 300 zł; odzież – 200 zł; kosmetyki dermatologiczne – 150 zł; inne – 100 zł; zabawki – 50 zł; książki – 100 zł; przybory szkolne – 100 zł; zajęcia tenisa – 125 zł; basen – 50 zł; place zabaw – 50 zł; kino – 50 zł; opłata przedszkolna – 890 zł; taniec – 35 zł; język angielski – 72 zł; klub sportowy – 25 zł; szczoteczki do zębów – 15 zł; wyjścia – 20 zł. Opieka stomatologiczna – 250 zł rocznie; wyjazdy – 4000 zł rocznie i serwis samochodu – 500 zł rocznie. (k. 46-47, 508,615v akt VO C 1305/14)

Przedstawicielka ustawowa K. K. wykształcenie wyższe, ekonomiczne. Pracowała na stanowisku starszego menedżera ds. produktu w firmie farmaceutycznej (...) sp. z o.o. za wynagrodzeniem 10 210,60 zł netto (17 530 zł brutto). W 2016 roku osiągnęła dochód po odliczeniach w wysokości 213 086,03 zł. Wynajmowała mieszkanie za kwotę 3 000 zł miesięcznie. Spłacała kredyt hipoteczny zaciągnięty na zakup mieszkania w P., w wysokości 800 zł. Mieszkanie wchodziło w skład majątku wspólnego byłych małżonków. (k. 504-505, 616 akt VI C 1305/14)

Pozwany M. K. (2) wykształcenie wyższe, w tym tytuł doktora nauk technicznych informatycznych. Pracował jako adiunkt w Zakładzie (...) w Instytucie (...) na Wydziale Elektroniki i (...) Informatycznych w wymiarze 1/2 etatu pracy. Z tego tytułu osiągał wynagrodzenie w wysokości 2 092 zł. Ponadto pracował w Pracowni Sterowania Siecią Instytutu (...). Z dwóch źródeł pracy osiągał łączne wynagrodzenie w wysokości 12 000 zł miesięcznie. W 2016 roku osiągnął dochód po odliczeniach w wysokości 165 504,48 zł. Spłacał kredyt mieszkaniowy w kwocie 1200-1500 zł miesięcznie (kwota zależna była od kursu walutowego). Ponościł koszty utrzymania mieszkania w kwocie poniżej 2000

zł miesięcznie. Pokrywał koszty czesnego placówki edukacyjnej małoletniej, którego całościowy koszt wynosił 1360 zł. Ponadtołożył także na obiady, odzież i połowę kosztów zajęć z matematyki i informatyki oraz tańców. (k. 613 akt VI C 1305/14)

Wysokość obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniej była ustalona w oparciu o zgodę obu stron i miała pokrywać koszty związane z pobytem małoletniej w placówce edukacyjnej oraz zapewnić realizację części kosztów związanych z bieżącym utrzymaniem małoletniej.

Aktualnie sytuacja stron jest następująca:

Małoletnia M. K. (1) ma 10 lat. Uczęszcza do prywatnej szkoły społecznej. Koszt czesnego to 1400 zł, płatnego przez 10 miesięcy. Do tego dochodzą wydatki na świetlicę – 200 zł i obiady – około – 200 zł, składki klasowe – około 100 zł, zielona szkoła – około 58 zł, podręczniki około 25 zł (tj. 300 zł jednorazowo) (k. 102-104).

Małoletnia od czasu wprowadzenia nauki zdalnej nie uczęszcza na dodatkowe aktywności. Wcześniej jednak ćwiczyła taniec, uczy się pływać (lekcje indywidualne). Lekcje pływania kosztują 160 zł za jedno zajęcia w tygodniu. Zrezygnowała z zajęć akrobatyki i lekcji tenisa. W sezonie letnim chodzi na lekcje jazdy konnej. Turnus kosztuje jednorazowo 1000 zł. Ponadto uczęszcza także na język angielski. W 2019 roku była na półkoloniach tanecznych co kosztowało łącznie 1100 zł (k. 36)

Utrzymuje kontakty z ojcem zgodnie z ustaleniami sądu zawartymi w wyroku rozwodowym. Spędza z ojcem wakacje i ferie.

Sąd ustalił koszty utrzymania małoletniej na poziomie około 4810 zł, w tym: wyżywienie – 700 zł; udział w kosztach utrzymania mieszkania – około 1200 zł; energia elektryczna – 50 zł; Internet i telewizja – 40 zł; czesne za szkołę – 1160 zł; świetlica – 170 zł; obiady – 170 zł; składki klasowe – 100 zł; zielona szkoła – 60 zł; wyprawka szkolna (w tym podręczniki) – 50 zł; leki -100 zł; stomatolog – 60 zł; kosmetyki i higiena, w tym ewentualnie fryzjer – 200 zł; odzież i obuwie – 300 zł, zajęcia dodatkowe – 350 zł; rozrywka – 100 zł.

Rodzice małoletniej w listopadzie 2019 roku zawarli przed notariuszem umowę podziału majątku wspólnego. Zgodnie z umową M. K. (2) nabył na wyłączną własność mieszkanie małżonków wraz z miejscem postojowym i zobowiązał się do spłaty na rzecz K. K. kwotę 200 000 zł. Przedstawicielka ustawowa nabyła dodatkowo mieszkanie przy ul. (...) w P. (k. 157-168). Pozwany spłacił całość zobowiązania wobec przedstawicielki ustawowej w marcu 2020 roku (k. 173-174).

Przedstawicielka ustawowa K. K. nadal pracuje w (...) Sp. z o.o. na stanowisku starszego menedżera. W okresie od stycznia do czerwca 2020 roku jej średnie miesięczne wynagrodzenie wyniosło 24 174,26 zł netto (34 766,82 zł brutto) (k. 76). Z PIT-37 wynika, że w 2019 roku osiągnęła dochód po odliczeniach w wysokości 245 501,35 zł. W 2020 roku otrzymała premię w wysokości 20 000 zł (k. 77-81, 101-104). Jest właścicielką mieszkania w P.. Spłaca kredyt mieszkaniowy w wysokości 900 zł miesięcznie. Lokal stoi pusty. (k. 101-104).

Mieszka z córką w mieszkaniu wynajmowanym o pow. 54 m². Koszt najmu to 2350 zł. Oplata za garaż wynosi 180 zł. Prąd kosztuje około 100 zł miesięcznie. Internet i telewizja około 80 zł miesięcznie. (k. 13-14, 21-22, 20, 23, 77-81)

Pozwany M. K. (2) jest pracownikiem naukowym na stanowisku profesorskim oraz kierownikiem Zakładu (...) Systemów Informatycznych w Państwowym Instytucie (...). W okresie od lutego do lipca 2020 roku jego średnie miesięcznie wynagrodzenie wyniosło 23 000 zł brutto. W kwietniu 2020 roku uzyskał premię roczną w wysokości 46 122 zł (k. 185). Ponadto pracuje na Politechnice (...), gdzie w okresie od marca do sierpnia 2020 roku jego wynagrodzenie wyniosło średnio 2 318,925 zł (k. 186-188).

W 2018 roku osiągnął dochód po odliczeniach w wysokości – 270 116,45 zł (k. 175-178). W 2019 roku jego dochód po odliczeniach wyniósł 277 688,52 zł (k. 179-182). W grudniu 2019 roku zawarł związki małżeński. Żona pozwanego jest pracownikiem naukowym. Z tego związku urodziło mu się dziecko (k. 189-196, 101-104)

Oplacił koszt przechowywania komórek macierzystych na kolejne 10 lat. Kupuje córce różne rzeczy, ale nie konsultuje ich z matką. Zapewnia małoletnią rozrywkę w czasie kontaktów. Od kwietnia 2018 roku nie uczestniczy w wydatkach na szkołę małoletniej (k. 101-104)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach przedmiotowej sprawy, zeznań przedstawicielki ustawowej K. K. (101-104), a także na podstawie akt VI C 1305/14. Sąd dokumentom znajdującym się w aktach sprawy przyznał walor wiarygodności. Nie były one kwestionowane przez żadną ze stron, zaś Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu.

Sąd uznał zeznania przedstawicielki ustawowej mał. powódki za częściowo niewiarygodne w odniesieniu do wysokości kosztów utrzymania małoletniej i poszczególnych kosztów jako niemających pokrycia w pozostałym materiale dowodowym, co odnosi się w szczególności do kwestii wszystkich wskazanych przez nią zajęć dodatkowych oraz terapii psychologicznej małoletniej. W pozostałym zakresie zeznania przedstawicielki ustawowej mał. powódki wiarygodnym materiałem dowodowym.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 kpc Sąd pominął dowód z wniosku dowodowego pozwanego z punktu VI ppkt. 1-4 odpowiedzi na pozew – okoliczności, które miały zostać udowodnione przez wnioskowane dowodowy zostały w toku postępowania wykazane i nie budziły wątpliwości sądu. Wobec tego przeprowadzenie ww. dowodu zmierzałoby wyłącznie do przedłużenia postępowania.

Sąd zważył co następuje:

Stosownie art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków należy rozumieć istotne zwiększenie lub zmniejszenie się możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, jak również istotne zwiększenie lub zmniejszenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego.

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice mają obowiązek świadczeń względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Zakres obowiązku alimentacyjnego, zgodnie z art. 135 § 1 i 2 k.r.o., zależy z jednej strony od potrzeb osoby uprawnionej, z drugiej zaś strony od możliwości zarobkowych i majątkowych osoby zobowiązanej. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub wychowanie uprawnionego. W takim przypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Za uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 roku (III CZP 91/86) przyjmuje się, że „przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu – odpowiedni do jego wieku i uzdolnień – prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody jakie uzyskiwałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody. Dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie”.

Odnosząc się w pierwszej kolejności co do sporu dotyczącego daty ustalenia wysokości alimentów, to nie budzi wątpliwości, że jako datę ustalenia obowiązku alimentacyjnego należy poczytywać datę wydania wyroku w I instancji. Wyrok rozwodowy w części dotyczącej alimentów nie został zaskarżony, a kwestia wysokości alimentów nie była już później badana. Sąd miał na uwadze powoływaną przez stronę powodową zasadę tzw. „integralności wyroku rozwodowego”, niemniej jak wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego: „(...) zasada integralności wyroku rozwodowego ma pełne zastosowanie do roszczeń procesowych o charakterze osobistym, które nie mogą być dochodzone w innym postępowaniu niż postępowanie odrębne w sprawie o rozwód (np. roszczenie o orzekanie lub zaniechanie orzekania o winie). W przypadku roszczeń majątkowych dotyczących podziału majątku

wspólnego, eksmisji lub podwyższenia alimentów na rzecz wspólnych małoletnich dzieci zasada integralności wyroku rozwodowego nie obowiązuje. We wszystkich tych przypadkach istnieje możliwość dochodzenia roszczeń w innym postępowaniu, i dlatego nie można twierdzić, że stanowią one integralną część wyroku rozwodowego. Włączenie wymienionych spraw do kognicji sądu orzekającego w sprawie o rozwód podyktowane jest względami ekonomiki procesowej” (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2007 roku, III CZP 43/07). W takich okolicznościach przyjęcie, że wysokość alimentów została ustalona na dzień wydania rozstrzygnięcia przez Sąd II instancji jest błędne i krzywdzące dla małoletniej powódki.

Przechodząc do zmiany sytuacji stron, to analiza załączonych do sprawy zaświadczeń o zarobkach świadczy, że aktualnie pozwany jest w stanie wypracować wyższe zarobki aniżeli poprzednio. Analiza załączonych do akt deklaracji podatkowych wskazuje, że względem roku 2016 jego aktualnie dochody są ponad 100 000 zł wyższe. Podobny wniosek należy wysnuć na podstawie załączonych zaświadczeń o zarobkach. Nie można też tracić z pola widzenia, że kontynuuje i rozwija pracę naukową, co niewątpliwie przekłada się na wzrost jego możliwości zarobkowych. W ocenie Sądu aktualnie jest w stanie wypracować zarobki na poziomie 20 000 zł miesięcznie lub więcej. Zarobki przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki również nieco wzrosły względem poprzedniego okresu, niemniej nie jest to wzrost znaczny.

Pozwany wykazał, że doszło do zmiany jego sytuacji rodzinnej, niemniej nie może być to okoliczność przemawiająca na niekorzyść małoletniej powódki. Pozwany podejmując decyzję o powiększeniu rodziny musiał brać pod uwagę, że ma już obowiązki rodzicielskie względem jednego dziecka. Narodziny kolejnego potomka nie mogą zatem wpływać na pogorszenie sytuacji tego urodzonego wcześniej. Trzeba też brać pod uwagę, że obowiązek utrzymania dziecka obciąża oboje rodziców, czyli również żonę pozwanego. Odnosząc się do kwestii utrzymania pasierba - na pozwanym nie ciąży obowiązek utrzymania dziecka jego żony z poprzedniego związku. Jeżeli zatem, zgodnie z deklaracjami, poczuwa się do utrzymania tego dziecka, należy poczytywać, że posiada ku temu wystarczające środki.

Odnosząc się do kwestii podziału majątku wspólnego byłych małżonków, to trzeba zaznaczyć, że udziały zwykle są równe, co pozwala domniemywać, że po podziale nabyli na własność majątek o podobnej wartości. Pozwany wykazał, że spłacił swoje zobowiązanie względem przedstawicielki ustawowej, niemniej nie wykazał skutecznie, że środki na to zdobył sprzedając mieszkanie, a jeśli tak – to, że resztę środków przeznaczył na spłatę kredytu hipotecznego. Sąd nie kwestionuje, że aktualnie pozwany wynajmuje mieszkanie, co jest zmianą względem poprzednio istniejącego stanu faktycznego, niemniej samo w sobie nie świadczy to o pogorszeniu jego sytuacji.

Przechodząc do oceny sytuacji małoletniej, w ocenie Sądu poprzednio ustalone koszty nie przystają do aktualnych możliwości zarobkowych rodziców i jej uzasadnionych potrzeb. Przede wszystkim wzrosły koszty związane z edukacją dziecka. Aktualnie wynoszą one łącznie ze wszystkimi kosztami dodatkowymi takimi jak obiady, świetlica, zielona szkoła, składki klasowe około 1500 zł. Zwiększyły się także wydatki na wyprawkę szkolną, co jest związane z koniecznością zakupu podręczników. W ocenie Sądu należało także uwzględnić wydatek na wynajem mieszkania. Przedstawicielka ustawowa wskutek podziału majątku wspólnego nabyła mieszkanie w P., jednak uwzględniając, że zarówno ona jak i dziecko mają swoje centrum życiowe w W., ciężko oczekiwać od niej przeprowadzki. Uwzględniając zasady doświadczenia życiowego wraz z rozpoczęciem szkoły podstawowej, zwiększyły się wydatki na wyprawkę szkolną dla małoletniej a coraz starszy wiek uzasadnia zwiększenie wydatków na wyżywienie. W ocenie Sądu zwiększyły się także koszty zajęć dodatkowych dla małoletniej. Mimo, że w związku z sytuacją epidemiczną aktualnie nie uczęszczała na dodatkowe zajęcia, to nie ma wątpliwości, że dziecko ogólnie jest angażowane w wiele dodatkowych aktywności i powróci do nich w miarę możliwości. Pozostałe wydatki powinny zaspokoić takie potrzeby małoletniej jak leki, stomatolog, kosmetyki i higiena, które zostały ustalone przez Sąd stosownie do możliwości zarobkowych stron. Należało uwzględnić także ogólny wzrost wydatków wynikający ze zmiany siły nabywczej pieniądza.

Uwzględniając powyższe, Sąd orzekł jak w pkt. 1 sentencji orzeczenia.

Zgodnie z art. 137 kro roszczenia o świadczenia alimentacyjne przedawniają się z upływem lat trzech (§ 1). Niezaspokojone potrzeby uprawnionego z czasu przed wniesieniem powództwa o alimenty sąd uwzględnia zasądzając

odpowiednią sumę pieniężną. W uzasadnionych wypadkach sąd może rozłożyć zasądzone świadczenie na raty (§ 2). Alimenty polegają na dostarczaniu uprawnieniu bieżących środków utrzymania. Możliwe jest dochodzenie zaległych alimentów pod warunkiem udowodnienia istnienia niezaspokojonych potrzeb po stronie uprawnionego, czemu strona powodowa nie sprostала.

W przedmiotowej sprawie Sąd uznał, że strona powodowa nie wykazała istnienia niezaspokojonych potrzeb albo niezapłaconych zobowiązań zaciągniętych na poczet zaspokojenia potrzeb małoletniej powódki w okresie od 1 kwietnia 2020 roku do dnia 28 kwietnia 2020 roku, co nakazuje przyjęcie, iż potrzeby małoletniej zostały w tym okresie zaspokojone. Kwestia rozliczeń między rodzicami za nierówny udział w alimentacji dziecka nie zasługuje na uwzględnienie w powództwie opartym o art. 137 2 kpc. Wobec powyższego powództwo w zakresie alimentów zaległych zasługiwało na oddaleniu.

Sąd nakazał pobranie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa –Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w W. kwoty 500 zł tytułem części opłaty od pozwu, której powód nie miał obowiązku uiścić. Podstawą tego rozstrzygnięcia był art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 k.p.c. Wysokość opłaty od pozwu została ustalona na podstawie art. 13 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Ponadto zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Pozwany M. K. (2) w zakresie roszczenia o podwyższenie alimentów za okres od dnia złożenia powództwa w całości przegrał proces. W związku z tym należało obciążyć go kosztami procesu, do których w przedmiotowej sprawie należy zaliczyć koszty zastępstwa procesowego strony powodowej. Zgodnie § 4 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 180) w sprawach o alimenty, jeżeli obowiązek zwrotu kosztów obciąża osobę zobowiązania do alimentów, stawki wynagrodzenia ustala się od wartości przedmiotu sporu. W przedmiotowej sprawie wartość przedmiotu spory wynosi 9 600 zł. Stosownie do treści § 2 pkt. 4 w/w rozporządzenia stawki minimalne przy wartości przedmiotu sporu powyżej 5 000 zł do 10 000 zł wynoszą 1 800 zł.

Mając na względzie powyższe, Sąd orzekł jak w pkt. 3, 4 i 5 sentencji wyroku.

W punkcie 6 wyroku Sąd nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności, do czego był zobowiązany na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.

sędzia Agnieszka Wyrobek